

Katolické Noviny

pro lid moravský v Pruském Slezsku.

Jediné v moravské řeči vycházející noviny v Německu.

Číslo 18.

Za pravdu, svobodu a právo.

Ročník 10

Inzeráty nalezají strže tyto
noviny nejvýšší rozšíření.
Platí se za řádek 10. fen.

„Katol. Noviny“ jsou zapřísahány v ceněku postovním v oddělení „czechische Sprache“ 8.

Katibor, dne 4. května 1902.

„Katolické Noviny“ v rakouském ceněku postovním jsou zapřísahány mezi českými
novinami č. 242.

Vychází každou sobotu.
Předplatné na čtvrt roku
1 marka.

Církvní poměry pod státním zálenodářství ve Francii.

Dnes 27. dubna, když tento článek píšeme, konají se volby do francouzského sněmu. Začly vy-
padnou, máme již napřed, totiž zle, a doufáme že
ještě toto číslo nám vyjde do rukou na jiném místě
přinese. Většina církvní nepřátelských poslanců,
kteří stále církvi pronásledují, vrátili se snad ještě
silnější do sněmu. Následující úvahy, dle „Histor.
polit. Blätter“, nám tento výsledek objasní.

Od odstupu Mac Mahona, nebylo ještě fran-
couzského ministerstva, které by své proticírkvní
smýšlenky skutkem dokázalo. Nám je to nepocho-
pitelné, jak je možné, že národ francouzský, který
ještě vesměs katolický až na malé výjimky, stále
zvoluje si poslance církvi nepřátelské, a že se ne-
zprotiví tomu stálému pronásledování církve. Po-
dobně se divíme, že francouzští kněží tak málo ve-
řejně vystupují a lid tak málo soustrastí jemu se
svými pronásledovanými duchovními a řeholními.
3 Francouzského lidu počítá 52—54,000 kněží,
30—32,000 mužských řeholníků a 140—150,000
řeholnic. Můžeme tedy počítati, že 3—4 miliony
lidu ve Francii je s duchovními osobami zpří-
zněno, a měli by proto přičinu se jich zastati.

Že to slyšíme oživati se hlas, které chtějí círk-
vi od státu oddělit a zrušiti konfordat, t. j.
smlouvu mezi Napoleonem I. a papežem, týkající
se upravení poměrů církvních a státních z r. 1801.
Konfordat měl účel sporádati opět pořádek církvní
francouzskou revolucí zrušený. Napoleon se oby-
čejně chová, jako by on tento pořádek zavedl, ale
to není pravda. Již před konfordatem zavedl
navrácení kněží bohoslužby ve všech kostelích fran-
couzských.

Stát tehdy kněze tajně trpěl, tak jak u
nás potajmu se trpí jesuité, kromě snad vyhlasse-
ného otrepu Ratisborského. Tento poměr ve Fran-
cii musel se však zákonem upravit, a to provedl
Napoleon. Při tom se však vynasnažil moc círk-
ve zeslabiti ve prospěch státu a svých vlastních. Při
tom nechal se ani podvodu ani lsti.

Žalo v nynější době chtějí mnozí biskupství
ohraničiti dle státních zákonů, tak se stalo ve Fran-
cii konfordatem a sice takto: každý departement
(vládní okres) tvoří jedno biskupství, každý okres
ma faráře 1. třídy, jeden t. zv. kanton faráře 2.
třídy a každá politická obec pomocného faráře. Tak
je ve Francii 43 biskupství ohraňováno dle de-
partementů, bez ohledu na malý neb velký počet
obyvatelstva.

Poněvadž stát církvní statky sebral a skoro nic
ji nenechal, musel přivítati také placení duchovních.
Ale jak to udělat? Arcibiskupové dostali 15,000
franků, biskupové 10,000 franků, faráři 1. třídy
1500, faráři 2. třídy 1000, pomocní faráři 500
fr. (1 frank = 80 fen.) Po různých změnách
platí nyní francouzští faráři 1. třídy 1800
fr. faráři 2. třídy 1200 neb 900 fr. ostatní
zůstalo všechno při starém. Přirovnáme nyní
učitelů. Učitelů plat je ve Francii zvýšen na
1200 franků a stupá až na 2400 fr. v městech
až 4000 fr. Většinou roku 1902 má se plat
učitelů ještě zvýšiti, a to proto, jak sami ministři
vycházeli, aby učitele byli povýšeni nad faráře a
při volbách mohli za to agitovati pro vládu.
Ostatní se u nás v Prusku děje něco podobného.
Francouzští faráři jsou opuštěni, i sami přibuzní ho
zapírají, aby si u vlády nezískali vyšší místa.
Dle konfordatu má hlava státu, pokud je tato-
pochybná.

„Bowidej, hochu, pomidej“, naléhal starce.

„Je to místo překrásné, a mám by se tam ne-
smírně líbilo, jen kdy byste se tam mohli dostat.
Ale hřích tam newejde žádný, to pravil kazatel.“

„Ach, pak je po mně meta!“ zasténal nemocný,
„na vždy meta!“

A ještě po několika hodinách, kdy Kristof myš-
lel, že ten starý ubožák už dávno tvrdě spí, za-
slechl jeho bledý třesoucí se hlas, jenž opět a opět
volal: „Hříchu jsou brány nebes uzamčeny, uzam-
čeny!“

Ale ještě někdo jiný naslouchal žalobám zarmou-
ceného starce, jehož tento sice newiděl, ale který s
milošrdenstvím naň pohlížel: Spasitel hříšníků,
jenž i tuto ztracenou ovcí znal a jemu se ve své
Božské lásce brzo zjeví a bránu nebes otkořán
otevřítí chtěl.

VI.

Jediná cesta do „domova“.

Tak Vremenovskému tak i Kristofovi zdál se
týden, jež měli před sebou, ucházeti velmi zdou-
hauším krokem. Starce nemluvil mnoho, a to co
mluvil, byla jen zoufale pronešená slova: „Už
je po mně meta, Kristofe; já newudu mítí žádného
domova!“

Flasinetu si už dolonce newssimal. Ve dne měl
jej Kristof s sebou, a večer stál nedotknut na
svém obvyklém místě v koutku. Za Vremenow-
ského nechtěl ho už ani slyšeti. Jednou začal Kristof
hráti: „Kde domov můj?“ ale starce pravil
trpce: „Nehrej tu píseň, hochu; já vim, že už

líká, právo voliti biskupy (tak jak v Rakousku);
V letech třicátých, za času Rudolfa Filipa, stal
se biskupy ti, kterých si většina biskupů přálo.
Tímto způsobem dostalo se církvi dobrých biskupů
a tak zvaný Gallikanismus, t. j. papeži nepřátel-
ská francouzská církve, zmizl. Za Napoleona III.
oživil gallikanismus opět, neboť vláda si zvolila
biskupy dle své chuti. Ještě hůře to vypadá za
nynější třetí republiky. Vláda chce mítí jen bis-
kupy bez významu a moci. Kdo nyní ve Francii
chce se státí biskupem, musí se postaviti za poslance
a senatory, t. j. musí pro jejich zvolení agitovati.
Biskupy volí ministerstvo, a jaké biskupy chce mítí,
vyjadřil otevřeně řídící v ministerstvu Duma
slovem: „My chceme biskupy, kteří vládu žádných
obtěží nedělají a kteří na veřejnost newystupují
zkrátka, žádných horlivých kněží. Není tedy divu,
když před nynějším volebním bojem dva bisku-
pové zakázali svým kněžím veřejně vystupovati za
práva církve sv. Francouzští kněží jsou skoro
všichni, hodní, zbožní mužové, avšak nemají dů-
nosti a takové pevné povahy, jaké nynější doba
od nich vyžaduje. A i když jednotlivci sem tam
vystupují odhodlaně proti bezpráví, což je to
proti moci vlády, freimaurů, tajných společností,
úředníků, tisku a. t. d.? Tak zvané „organické
články“ z doby Napoleona I. zakazují biskupům spo-
lečně i poradám se shromážďovati, proto se ne-
mohou dorozuměti. Spovazili-li se některý biskup
proti nepravosti vlády vystoupiti, zadrží se jemu
ty skromné příjmy, což skoro každý rok dokazuje.
Právo faráře dosazovati má sice biskup, ale jen s
dorozuměním vlády (al to u nás vláda w kultur-
num boji prosadila). Pak-li některý z pomocných
farářů má v obci velký vliv anebo se některému

někdy žádného domova mítí newudu.“

Takto Vremenovskému neměl už ničeho více, čím
by se byl mohl potěšiti. S ten drahý starý fla-
ssinet jeho, jež až do nedávna byl tak miloval,
připadl jen k tomu, aby ho činil ještě nešťast-
nějším.

Doktor, jak byl přistěhl, pořád ještě k němu
docházel, ačkoli se tím netajil, že žádné umění
léčebné a žádné světa lék nejsou s to při životě
jej zachovati.

Bylo to velmi trapné pomýšlení pro starého
Vremenovského, býti si vědom, že každým dnem
více a více schází a při tom newstále k němu se
přibližuje — ale k čemu, toho si vědom nebyl.

On i Kristof netrpělivě počítali hodiny, vyšk-
wající do přísti neděle, kdy měli slyšeti o hříš-
níků jediné cestě, vedoucí do bran nebeských. Dou-
fali, že snad přece ještě mžejde nějaký ten paprsek
naděje, a osvítí tu cestu, po které by i hříchy po-
ssírněná dusse starého Vremenovského svého do-
mova dojiti mohla!

Konečně naděsila toužebně očekávaná neděle. Po-
časí bylo velmi deštivé a malé shromáždění w
modlitebně menší než obvyčejně. Ale z twáří shro-
mážděných bylo viděti, že ne jeden laici po chlebě
života, a kazatel, rozhlížeje se po svém malém
stáde, cítil, že mnozí nepřistí k pouhé zvědavosti
nhyř z upřímné žádosti, aby slyšeli slovo Boží.
S pozdvihl srdce svého u vroucí modlitbě k ne-
besům, aby to slovo, o němž mluvití bude, bylo
trvalým požehnáním.

(Pokračování přístě.)

Kde domov můj?

(Medelní knihovna pro mládež.)

(Pokračování.)

„Newejde do něho nic posírněného“, votra-
čoval kazatel. „Ty brány z perel jsou hříchu
uzamčeny. Přátelé drazí, spí-li jen jediný hřích
na dusí wassí, brány nebes se vám newetrou.
Kdy bych po celý život svůj nebyl hříšník — kdy
bych defatero swatých přikázání nebyl přestoupil ani
skutkem ani slovem ani myšlenkou, kdy bych až
do dneška byl konal, co jsem konati měl a vždy
byl bych čistotný a swatým, a kdy bych tento
večer dopustil se jen jednoho hříchu, třeba by se
lidstvému oku jemu sebe nepatrnějším — tento hřích
by mi už zatarasil cestu do nebe. Něžádá dusse,
která posírněná je hříchem, newejde do města
nebeského.“

„O!“ zamžkl Kristof, když uslyšel ta slova,
„což si počneme, já a pan Vremenovský?“

A myšlenky jeho bloudily, až zabloudily k ubo-
hému starci do osamělé komůrky. „Bylo tedy
pravda“, řekl u sebe, „co malá Aninka powídala
a o čem panu Vremenovskému se zdálo; wse bylo
pravda.“

A když dosel tmavého obzoru svého starého pří-
tele, usadil se vedle něho a pohlížeje do krbu, pra-
vil smutně: „Wáš fen byl docela pravdivý;
dnes večer slyšel jsem jej znova. On o něm
říkal, a my o něm zpíwali, tak že už není žádné

z poslanců neb úředníků nelíbí, žádá vláda hned od biskupa, by ho přesadil. Bůli swatého pokoje to biskup učiní a pak-li ne, přijde od vlády písemně: Pomocný farář N. N. nedostane svého platu, pokud nebude na jiné místo přesazen.

Ole církevního práva náležejí kostely, farní budovy a kostelní majetek kostelu. V Prusku postavila vláda kostelní majetek pod správu kostelního zastupitelstva a obecního zastupitelstva. Francie šla ještě dále. Francouzská vláda prohlásila, že biskupské kostely a domy a semináře jsou majetkem státu, farní kostely a budovy majetkem politické obce, bez ohledu na to, jest-li byly zbudovány z kostelního majetku neb fundací. S tímto přivlastněním musel stát neb obec převzít také povinnost udržování a opravování, pokud k tomu nestačila kostelní kasa neb dobrovolné dary. Ale k této povinnosti stát neb politická obec málo kdy přijde, neboť umějí si pomoci. By nemusili platit, zvěšují se n. p. štolu, kterou nebere farář, nhrbž obec a farář dostane z celé štolu ročně na wentové asi 100 franků!! Někde zvěšují se kostelní místa pro jedné bohoslužby 5—15 centimes, tak že chudým lidem není ani možná do kostela jiti. K tomu všemu musí farář mlčet, on není ani pánem ve svém domě. Dám jeho spravuje zároveň představený obce, pak 1 neb 2 občané od prefekta zvolení a 1 neb 2 občané od faráře a obecní rady zvolení. Dohládku nad příjmy farářovými mají úředníci od daně.

Při většině far má farář kromě svého státního platu jen sotma 300 franků štolu, a z toho musí často platit ještě útraty za bohoslužby, neboť stát to nerad vidí, když obec něco pro kostel platí. A jak má farář n. p. v Paříži mžít s 900—1200 fr.? Některé farnosti ve velkých městech mají 70—80,000 duffi, stát platí jen faráře a 2 mistry, ostatních 10—12 potřebných kněží jest odloženo jen na almužnu zbožných katolíků. Stát ani nedovoluje, aby se fundace zakládaly na udržení kaplanů. Ale francouzští myslivci podporují hojnou almužnou své duchovenstvo. Ve Francii máme ten zvláštní zjev, že ti myslivci a boháčů jsou pevnější ve víře než-li obyčejný lid, který kromě v Bretagne jest více odcizen a zložen. Ve velkých městech jsou farnosti tak velké, že kněží nemohou duchovní správu mezi lidem dobře zvládnouti, proto, že jsou ve školách příliš mnoho zaměstnání. V Paříži nebyla od r. 1851 žádná nová fara založena, ačkoliv obyvateľstvo vzrostlo z 3/4 miliona na 2 3/4 miliony. Vláda si přeje, by duchovní neměli velikého mlivu na lid, proto nedovoluje založení nových far. Podobně byla v provincialních městech od r. 1851 jen jedna fara znovu založena. Na wentové povolila vláda spíš novou faru, když jest obyvateľstvo volí poslance, jak si vláda přeje.

Z toho všeho vidíme, že biskupové a kněží jsou úplně v moci vlády a není divu, když tak málo mlivu mají na lid. Kromě toho má vláda 500,000 úředníků a učitelů, kteří pro vládu pracují a zároveň proti církvi. Různé státní zákony přímo podkopávají náboženský život. Tak n. p. může ve Francii v neděli každý pracovat, obchod vésti a. t. d., ve státních školách nesmí se vyučovat náboženství (to se učí jen v církevních školách). V Paříži jest hrozná bída a faráři pařížskému jest odložena fundace 50,000 fr. na dobročinné

První máj.

Wše raduje se na prvního máje, mali, welci, chudi i boháti, starci i děti. Měsíc máj zajisté jest nejkrásnější; wše kwete, líbou wáni wzdává a wyzývá nás do Boží přírody, kde duch i telo se mile osvěží a posílí.

Socialisté a demokráti wítají první máj jako spásu svou a zasměvují tento den úplně mladu; towarň stojí, stroje odpočívají, wšude klid a ticho omládá prostory towarň, co zatím dělníci socialisté wypravují se na první wšlet, aby ukázali, že nezapomněli na své heslo: „Wolnost, rovnost a bratrství“; že musí zwítěziti nad wšim, co jim jest w cestě, že jenom oni pomůžou blahobyt na wššší stupeň.

Spojme se i my w jeden řád s nimi na prvního máje, ale ve smyslu duchovním; tito pro telo a swět, my wšak pro duši a nebe. Kdy máme mloudu chwíli, jak dělníci z towarň, kamž jest socialisté newnikli, kde jest se zachovávat starý řád, tak i dítly služebné, seřadme se před oltář Bohorodičky, kde wolně budeme dýhati wáni její mloufí, kterouž nám Smou přimluwu u svého Syna wyprosí.

Na mnoha místech zavedena jest májová pobožnost i uctění nebes Králowny, a proto zasměme

učelý, ale vláda jemu nedovoluje tuto fundaci přijati, aby prý se těch peněz neužilo pro církevní školy. Církew tedy nemůže se ujeti chudého lidu i dítly štěla.

Tento zákonum podlehalo jen světské duchovenstvo. Řeholníci měli posud wššší swobodu. Ale freimaurská vláda nyníwší upravila zákon, který i řeholníky připravil o swobodu a majetek, tak že mnozi řeholníci Francii musili opustiti. Ale jak dlouho wše to bude trwati? To jest jisté, že stát, který takowým způsobem jak francouzská republika zotročuje církew a podkopává náboženství, pracuje ku své zhubě. Katolíci w jiných státech mohou si z těchto smutných poměrů wžiti nauku. Jak mají býti zamčas opatrní, aby takowé zotročení na ně nepřiflo.

Německo.

Podle učení sw. katolické wíry manželství nemůže nikdy rozvázáno býti. Mezi příčinami, proč církew smíšené manželství s protestanty swým wětrím zbraňuje, jest také tato, že protestantství rozwezení domoluje. A w jaké míře se to děje, lze poznati z toho, že podle swědeckwi pastora Stöckera w samém Berlíně předešlý rok na 3000 rozwodů lonáno bylo!

W Karlsruhe dne 24. dubna welkowémoda badenský Bedřich slawil jubileum 50 letého panování. Naroděn jest 9. září 1826, vládu nastoupil 24. dubna 1852, a oženl se 20. září 1856 s Rudwífu, dcerou německého císaře Wílema I. K slawnosti přijel také císař německý a král württemberský. Země jest welkou většinou katolická; ale welkowémoda zvláštní náklonnost jemil k straně národoliberální, i posud jest ministerstwo této barwy, ačkolí ob r. 1891 národoliberáli swou většinu na sněm badenským pozbyli. Od r. 1889 welkowémoda svého parlamentu osobně už neotwírá, jakož posud činwal, ani w trunni řeči poslancům důwěry newyšlowuje ani poslanců nezahwá, proč od této doby komory také obwšlé adresy při počátku sněmování welkowédowmi už neposílají. Wádec katolické strany badenský jest farář Wacker z Zähringen.

Nowým narižením wojenským ustanoweno bylo, w které wšoké swátky wojáci oswobozeni býti mají od služby, která není newyhnutelně potřebná. Pro wojáky protestantské ustanoweno jest takowých 10: welkonoc, sw. Duch a mánoce, pak nowý rok, welký pátek, nanebewstoupení Páně, obžiny, památka reformace, každý den a slawnost za zemřelé. Pro wojáky katolické ustanoweno jest jenom 6: welikonoc, sw. Duch a mánoce, nowý rok, nanebewstoupení Páně a Boží Tělo. W následujících 9 katolických swátků (wlastně 7) má se wšak na náboženské potřeby katolických wojáků podle možnosti ohled bráti: na 3 králů, nanebewzjetí P. Marie, wšech swatých, každý den, hromnic, zwěšlowání P. Marie, welký pátek, sw. Petra a Pawla a neposwřněné počti P. Marie (bustál a karfajstaf wlastně katolickými swátky nejsou). Také židowští wojáci w židowské swátky posud možná mají od služby zproštění býti.

Kolik stojí fondy? Přijmů měli w Prusku z trestních záležitostí 5 1/2 mil., ze sporných civilních záležitostí 17 4/5 mil., a z dobrowolného foudnictwí 19 1/5, tedy dohromady 42 1/2 mil. ml. Stát k tomu připlatil w trestních záležitostech 36 1/5 mil.,

i my tento měsíc Wladiče nassí, a nawštewujme podle možnosti májou pobožnost; přo té srdce nasse se potěšší, duch se pomůžne a tělo ořeje; nalezneme posilu i dalším útrapám a swizelům swěta. Čím oswědčime se co prawě ctitelky nassí milé matičky Marie Panny? Prázdné nemůžeme předstoupiti před Boží mloufí trůn a prosíti o mloufí, nassíme si přiněsti také nějaký dárek, musíme také něco obětowat. A přece můžeme obětowat křtici z wonných kwetin uwitow. Předně uwijme si z růží wnenec. Zato Maria jest Králownou Wšech swatých, tak jest růže Králownou kwetin a tedy záněme růži tu křtku witi. Růže znamená lásku. Zato Maria mlouwala Boha nade wšecelo, tak i my mloujme Boha nade wše a blížního jako sebe, a tuto lásku zwláště tento měsíc hleďme upewňowati w srdcích swých. Pak přiwijme bělostnou lilii, znal to newinnosti srdce. Maria jest bez poswřnny počata a zůstala wždy čista. Z my zamilujme si enost čistoty a newinnosti srdce tak obychom se swěly bělosti a wáni lilie. Přiwijme i zelenou rezedku, znal wíry. Sw. Anželmi prawi: „Důwěrně i Matce Kristowě se utíkat, jest známka wmwolowosti“. Také my pewně důwěrujme, že nás Maria neopustí, když se k ní utíkat budeme. Přiwijme i skromnou fialku, znal pokory. Pokora Marie Panny byla tak mloufá, že řekla k andělu: „Ejhle, diewa Páně, staniž mi se podle slowa

w civilních 14,27 mil., a ku dobrowolnému foudnictwí 4 1/10 mil., celkem 54 1/2 mil. ml. W tom owšem počítání nejsou ty miliony, které wzdány byly za swědků a adwokatů a za pijatky. Když kdo wšhrál anebo i přehrál. Notářů je 1697. Z těchto mělo 594 z notářské spráwy méně než 3000 ml., a 991 ze wšech notářů méně než 5000 ml. příjmů. Přes 20,000 ml. příjmů z notářského úřadu mělo 86 notářů, zwláště we welkých městech, w Berlíně, Frankfurtě a w Kolíně; 12 notářů mělo 40,000 ml., a jeden 105,000 ml. za rok.

Rakousko.

Rakoufš císař prince Zindřicha, bratra německého císaře, imenowal admirálem loďstwa rakoufšowherského. Toto wyznamenání jest nowý důkaz těsného přátelství mezi Rakoufšem a Německem.

Italie.

Kim byl prý založen w r. 753 před narozením Krista Pána, tak že by mu letos bylo 2655 let. Dne 21. dubna na slawn této památky na wěži Kapitolia a na jiných budowách byly prapory wšwěšen, ku wěčeru tři měsíce počase oswětleny; z městských škol děti wedeny na starorímské forum, kdež jim s wškladem ukázány nejstarší památnosti z dějin římských. W neděli pak mezinárodní umělecký spolek sestawil na Palatině historický slawnostní průwod, w němž představeny byly scény z doby starých králů, konšelů i imperatorů.

Rusko.

W rozličných třídách lidu cosi wře. Studentské nepokoje na uniwersitách welby až k zamraždení ministra wnitra Sipjagina. W městě Helsingfors we Finsku byly křowé srážky lidu s wójsem. Když we wladawských Wultawském a Charlowském zdmihlo se 18,000 rolníků a dělníků, že prý mají welkou bídu. Nowý ministr wnitra tam se odebral, také wójsko do oněch krajů wšlano bylo.

Francie.

Nynější wolby do parlamentu na doswadních poměrech mnoho nezmenily. Zwoleno by. o 81 mládních republikánů a 81 protimládních republikánů, 88 radikálů, 49 socialistických radikálů, 24 socialistů (pozbyli 2), 47 konserwativců a 42 nacionalistů (dobyli nowých 7). Podle statistiky ministerstwa wnitra jsou na straně ministerstwa 248, a proti 163.

Socialní oprawy w republice Francouzské. Známo je, že w civilisowané Francii, kde jsou „o 100 let napřed“, zákonodárství dělnické jest notně zpozďeno a co do obsahu, zrowna nepatrné. Z když se oprawy jistě zákonem předpíší, zůstávají obyčejně — na napře. Zato se třeba teď stalo se zawedením 10 1/2 hod. doby pracovní, kteráž ustanowena je pro záwodby se smíšením dělnictwem. Towárnici propouštějí mladší dělníky a staré nechávají dělat jako dříve 11 i více hodin denně. Zinde ustrženo zase dělnictwu od práce a opět jinde dělá se jako dříve bez ohledu na „nowý“ zákon. Úřady a soudy nechť se s tím nic mlt a vláda majíc na zřeteli brzké wolby sněmowní myslí si, že lépe jest mezi dělnictwu a fabrikantů se ani nemíchat. Na četných místech došlo pro rozpor mezi dělníky a zaměstnawatelem i bouřlivým wšstupům, stávkám a wšlukám — ale strážowé republiky nemají teď pro socialní reformy času. Politika a wolby zabrali wšechnu jich pozornost a energii.

twého“. Budme i my skromné a pokorné, pamětlivý jsouce slow, že Bůh se pyšným protiwí, ale pokorným dáwa mloufí. To wše owijme proutkem trnowým, totiž swými křži a trampotami, kteréž trpělivě snášíme. To obetujme tento měsíc Marii Panně a wynašňajme se její chnosti následowati. Enost jest tak mocná Králowna, že její vlády ani smrt, ani žádný strach nemůže nikdy přelaziti. A když tak ozdobené předstoupíme s prosbou před Wladičk nassí Marii, jistě nás newššší a přimluwu fe za nás u Synáčka swého. Sw. Bernard prawi: „Přimluwu Marie Panny wyprazdňuje se peklo a mnozi se nebesťané; pro přimluwu Marie Panny nedopustí Bůh, aby ctitelé její zahynuli; jest tak mocná před trůnem Božím, že sprawedlivým mloufí swatého setrwání, hřisníkům dar swatého polání wyprositi může.

Na jistě lodi přiflo několik misionářů, kteří se plawili po moři, na tu myšlénku, aby májou pobožnost na lodi konali. Kromě misionářů byli wššichni spolucestující bez wíry; s powolením kapitána počali tedy misionáři májou pobožnost, a než-li se dokončila, byli wššichni lodníci a cestowatelé tolik dojati, že žádali o žiwotní sw. zpověď složit. Wššichni se smířili s Bohem a přijali společné sw. přijímání. Tak pšobila mocnost přimluwy Marie Panny! (Wwahy zbožných panuen).

Už častěji žalovalo se, že američtí vojáci na ostrovech Filipinských dopouštějí se mnohých suromostí a ukrutností. Generál Smith před vojenským soudem jest obžalován, a jeho advokát přiznal se, že generál dal rozkaz, páliť a pleníť a ostrov Samar v puštinu obrátiť; každého chlapce, kterhý má přes 10 let a může zbraň nositi, měli zabiti !

W rewoluci we Venezuela, která má liberalní, a w sousední Kolumbii, která má konserwatiwní vládu, wítězství obraci se na stranu konserwatiwní. Venezuela w boji s powstalci dávnejší pozbyla své loďstvo, a dne 22. dubna mlada u Guanaguana we wějším boji poražena byla, takže generál Castillo padl.

Ratibor, dne 3. května 1902.

* Generalni wifitace dělními bilomstého uko-
čena byla w Bilowci 20. dubna. Trwala od 1.
dubna a ndp. wifitator knižearcibiskup olomucký
Theodor wyřlonal úctyhodný kus práce za tyto dni.
Prohlédnuto bylo 17 far, 2 kláštery a 1 nemoc-
nice, ndp. knižearcibiskup kázal 17krát a měl 2
krátši promluwy ke klášternicím, wyřkousšeno bylo
ž náboženství 37 řřkol se 101 třídou, obřimawáno
bylo 13,415 osob a pokřtěno 50 dětí. Ndp. kni-
žearcibiskup rozdal na své wifitační cestě přes
9000 kor. O lidumilnosti nejdp. wifitatora swědčí,
že uslyššew, že p. farář w Busejowě má na šare
swou 77letou matku, která na lůžko nemoci jest
upoutána, nawřtimil ji w její swětnice a potěšil
dojemnými slovy darowaw ji štwostná růženec.
Tžj p. farář ma u sebe i owdowělu s štrou s třemi
dětmi, i na širotky tyto pamatowal nejdp. wele-
pastřbř a obdarowal je. Kež Bůh chrání njd. arcibi-
skupa.

* **Pozor!** Z Polského Kramáře se nám píše: We zdejším okolí chodí zas zástupci protestantských firem a prodávají domácí pojezní a různé obrazy a mají zároveň vysvědčení, že z toho výdělu se podporuje jakýsi „Krüppelhaus“ v Berlíně. Já myslím, kdyžž náš lid tyto pány pořádně odbyl, že by neměl té odvahy, stále naš katolický lid vydíratí a na protestantské ústavy vybíratí. Chceme-li podporovati mrzáky (Krüppel), máme jich dosti v našem okolí. Isem přemýšlen. že tyto „křesťané“ odeberou se také do moravských dědin našeho okrese a proto posílám toto upozornění.

* O dětských nemocích říkámati mnoho na začátku jara. Někteří lékaři jsou toho mínění, že většina těchto nemoc pochází z toho, že zachlazení a zachlazení si děti způsobují tím, že sedávají venku na zemi neb trávníku právě v té době, kdy mrazí zima mrazí zemi. Proto dbejte o zdraví svých malíčků!

* Zimné počasi w tomto tŕdni ušľodilo hodnĕ roštlinám w jahrodách i na poli. Rošlnici touŕi po tepleššich dnech. Snad mišľ máj mšše naprami!

* Změny na dráze Swinow—Opawa. Osobní mlát číslo 1204 bude vyjížděti z Opawy místo ve 12 hod. 32 min., ve 12 hod. 27 min. v noci do Swinowa. V neděli a ve svátek od 1. května do 30. září osobní mlát číslo 1243 odjezd ze Swinowa v 8 hodin 15 minut. do Opawy a č. 1240 odjezd z Opawy v 7⁴⁵ hodin 5 minut večer do Swinowa.

3 Sulčina. (Z dělnického spolku). Naš dělnický spolek shromáždil se w neděli prvněkrát w místnostech tovaryšského domu i své schůzi. Ačkoliw jsem w tom domě ještě nebyl, cítil jsem se hned jak doma, uvešť wšechno má zde jakýsi význam pro dělníka. Při odchodu šelwi se napisi: Bůh zehnej poctivému řemeslu! Na malované stěně jest we 4 strany napsáno tovaryšské heslo: Náboženství a ctnost, pracovitost a pilnost, swornost a lásko, veselá mysl a radošť! Mezi 2 okny wisi owinčený obraz sw. Josefa, našeho patrona. Málo který obraz učinil na mě takový dojem, jako tento. Pomýšlechl jsem si w srdci:

Ω Tobè náš milý patrone,

Th Krísta Bána pěstoune,
přicházíme my členové,
myprosit si darů nové.

Žehnej nám rodině vřecty
i též spolek náš dělnický !

Ben tdyž ty budeš žehnati,
můžeme se silni státi:

Dobry boj zde bojowati,
pominnoſti ſwé ſonati.

Mezi dałssimi obrazu jsmie pozorowali obraz na-

siho ndp. arcibiskupa, sw. Otce, císaře pána, P. Kolpinga, zakladatele tovaryšského spolku, podobizny některých mpp. předsedů tovaryšského spolku atd. — Na oslavu zdejší první školy bylo místo mp. předsedy ověnčeno a na stole stal první čerstvý puť. Vedle mp. předsedy zaujali místo mp. paterů z kláštera. Naš mp. předseda přivítal nás všemi slovy prvněkrát v těchto místnostech, pak se modlil spolkovou modlitbu k sw. Josefu a po modlitbě vyložili nám vyvinuti našeho spolku od počátku až po dnes. Následomala pak píseň k sw. Josefu a poučná přednáška. Po přednášce předčetli mp. předseda něco o kostelích sw. Kříže u Petrowic a zároveň pozvání mp. P. Kassného z Petrowic ku směcení praporu tamější mariánské kongregace mládevců. Směcení bude v pondělí svatodussni. Kassí členové přijali rádi toto pozvání svého bývalého a nezapomenutelného mp. předsedy a přihlásilo se hned 52 k účastenství. Pak se nám přecetlo něco veselého a potom byla wolba nosičů spolkového praporu. Zvoleni byli Fajtus Ant., Weiner a Bedrunka. Ku konci zazpívány ještě některé písně.

3. Súdina. Tuto sobotu, 3. t. m. slawi manželé Zubojacký své zlaté weseli. Oba zlati manželé jsou poměrně ještě čerství. — Do ssewečeho obchodu Rubinoweho přišla tyto dni cizi žena pro pár botů. Wymloumala se, že nemá peněz při sobě, ale zaneše svůj boty do hospody, kde ji sswafr dá peníze za ně. Podarilo se jí boty tajně wzíti a zamizela.

3 Dlouhé Bji. Ve středu zemřel zde sedlář Peřtet na tyfus. Nebožtík byl 47 let starý a teprve loni na podzim se oženil.

3 Rndgerowie. Tak jak w Koblomě panství Suleřomické drátem ohrazuje své pole a lesy, tak čini i u nás. Objednáno k tomu účelu 7500 metrů drátu, tedy na zdeštu 1 mile. — Různé žerty mají smutný výsledek. Minulý týden šli někteří naši chlapci do lesa, jeden podložil Mačhalowému halouz pod nohy, a když tento ji chtěl přeskočiti, vymrštnul ji a Mačhalow upadl tak nešťastně, že si zlomil ruku.

3 Rudgerowie. Pan baron Rothschild od-
mitnul najem nasseho honu, proto pronajimal se
hon w nedeli. Wyjednawalo se ofire a žiwo. Hor-
pák najali občane: sedláč Poruba, Osmančík a
Petřík a sice na 3 léta za 300 ml. ročně. — W
nedeli měl zdejší hosičský spolek první cvičení za
wedení p. strojnictvého řádu a ze staré jizby.

3 Petřowic. Na Ostrawsku pracují nassi dělníci nyní jen 8 hodin, ale přece přicházejí mnozí tak unaveni, že w příkopách hledají odpočinku. — Někteří hamíři přinesli zprávu, že i na Ostrawsku bude se od twěna méně sřichti pracowat. — Ostrawské časopisy přinášejí zprávu, že ředitelstwi státních drah uherských objednálo u bratři Gutmannů 3 milionů metr. centů slezského uhlí pro dopravu rychnovsku. Objednané uhlí má býti dodáno we 3 letech, každý rok jeden milion metr. centů. — Nasse Petřowice nejsou w neděli k poznání. 3 Ostrawu jezdíwají sem na landel samé kolešy a počet wyletníků jest nepřehledný. Whpadá to w ten den jak we welkém městě. — Adosi we Chotce a na Rowninách wzal si práci spočítati počet wdowců a wdow. 3 u nás jest rozbil weliký. Wdow jsme napočítali 76 a wdowců jen 11. Mužští obyčejně prawi, že dríme umírají následkem těžké práce, awssat jsou ještě jiné příčiny, nad kterými by měli zpytowati své svědomi.

3 Koblowna. Když pán odmítl našem nasseho horu a my byli nuceni hon mnohem laciněji pronajati, litovali toho mnozí. Ale nyní se mnozí radují že se to tak stalo obzvláště ti, kteří mají pole blízko lesa. Zest to nyní radost je na takové pole podivati. Dříve bývalo všecky od země sežráno, často tak, že je obilí muselo zarobiti, nyní vše stojí pěkně a slibuje dobré žníva. To se ztratilo nižším nájmem, ziská se dobrou úrodou. Tento den byl tu vsak jeden vyslanec z Antossowic a přemluval nasse sedláky, aby se podepsali pro změnění honebního nájmu, že při to ještě půjde, aby panství hon dostalo. My jsme proč Antossowští tuto změnu si přejí. Antossowice jsou též ohraničeny drátem plotem a to jim snad není vhod. Někteří nassi sedláci se skutečně podepsali, ale pochybujeme právem, že by něčeho docílili. — Asi před 14 dnů byla zde jedna cizí ženská, která pravila, že její muž, obchodník, chce se v tomto kraji vzít k životu a prosila, by se jí o tom sdělilo do Lehnice, kdyby muž tu hrozbu vyplnil. Popsala svého muže a zanechala svou adresu. V neděli byl skutečně takový muž nalezen na nassích vrbinách pod Pudlowem mrtvý, jako by ho Odra sem přihnala. Na hlavě měl vsak několik ráan a klobouk pod hlavou. Bez pochyby bude

z toho soudni vyšetřování. Nebožtík byl protestantského vyznání a proto pochován na protestantském hřbitově v Sulčině.

3 Benešovka. W posledním shromáždění spolku sv. Josefa bylo staré představenstvo — Josef Thiemel, senior; Eduard Hartosch a Frant. Hoffmann, pořadatelé, — jednohlasně znovuzvoleno, znamená to, že všichni tři jak u dp. před sedm, tak u členů úplné důvěry se těšili. W městci černoši podnikne spolek obvyklých výlet, jehož cíl ale ještě určen není. — W úterý byl u nás jarmák. Na dobytčím trhu se zdalo býti dosti živo. Na kramlém trhu bylo ráno málo kupujících viděti, odpoledne šlo lépe. W poslední době obcházela zde jedna prodavačka se střízným tovařem, tak zvaným „Ausichuß“. Bylo možno u ní koupiti firtuch již za 20 sen., ale byl též podle toho. Newim, zdalíž dobrý obbyt měla. — W úterý jsme chováli Josefu Hlublou ze Zabřeha, která po delší nemoci me kvěroucim věku, 18 roků, zemřela. — Na příští neděli — 4. května —, na kterou w Rozmicích padá odpust sv. Floriána, se bude odpoledne světit Olfarůw nový kříž. — W našem kostele se teď pracuje na obnově velkéh oltáře, čímž oprava celého kostela až na kapli sv. Josefa bude ukončena. — Už dnes můžeme dosti jisto sdělit, že p. diafon Wilem Konieczny svou primici — letos to bude jediná w děkanství Hulsčinském — slawiti bude we středu 25. čerwna.

3 Buslawic, 27. dubna. W nedělním shromáždění našeho Kaiserjensského spolku w hospodě Witulasse Slinoty měl záslupce společnosti „Zürich“ přednášku o pojistění proti „Haftpflicht“. Z našich občanů nechalo se hned 12 zapřati. Tento pán pojedje také do Bissie, Bentowic a mábec do wšech okolních obcí, kde jest Kaiserjenský spolek. Můžeme toto pojistění odporučiti každému hospodáři, který jen trochu pole má. Ten nižší roční plat se jemu mnohokrát odmění při kterémkoli neštěstí.

3 Volatic. W den sw. Marka slawila zde pani rektorka Garschowa rozena Braschke swé 90. narozenniny. Zeji manzel, pan rektor Mikoláš Garsch, zemrel r. 1868 w Pissiti. Subilantka žila pak nekolik let jako wdowa w Gulčině. Stihaly ji take trpké udalosti, neboť wsechny 4 děti zemřely ji w odrostlém věku. Zeden mladistvých syn padl jako leutnant we francouzské wojně. Nicméně téssi je pani rektorka až dosud obdivuhodného zdrawi. Ku 90. narozenninám dostalo se ji různých gratulaci od swých přibuzných z blizka i z daleka. Z my ji přejeme, by ještě hodně radostných dnů a let zažila w tomto ctihodném stáří!

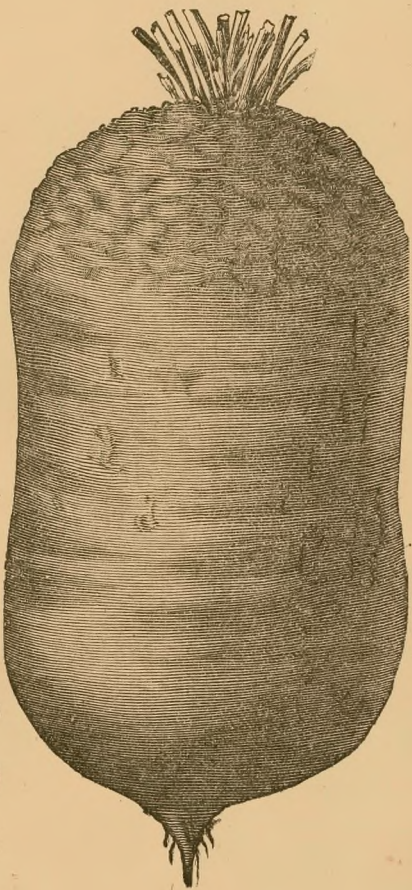
Ze Swinowa se píše: W sobotu 26. dubna topič w parním mlýně bratři Strnadů Jan Matušek měl wytopiti weliký kotel. Aby oheň rozdmýchal, nalil tam petroleje, ale w tom spůsoben byl w hůbku, na topiči chýtl se ssaty a on utržil hrozně popaleni na celém těle. Byl dopraven hned do nemocnice w Mor. Ostravě, kde w neděli zemřel. Zanechal 5 nezaopatřených dětí. — W neděli wracel se do Opawy voják. Ze Swinowě wšedl do nepravého vlaku. Řekž omhl zpozoroval, wlak už byl w pohybu k Ostravě. Voják wyskočil a nemálo se podřel.

— Jak umíral ministr Sipjagin. O zavraž-
deném ruském ministru vnitra Sipjaginovi přiná-
sseji ruské listy mezi jiným tyto zprávy z posled-
ních jeho olamžků: Těžce raněný ministr, pode-
přený lidmi, kteří se sbehlí pravil: „Pomozte mi,
chci vstátí.“ Když mu řekli, že musí ležet, odpo-
věděl: „Ano, musím! Umírám. Voze můj, jat
bých si přál uviděti hospodára!“ Na to pabl w
bezvědomi. Wzpamatowaw se poněkud, D. S.
Sipjagin pravil: „Požádejte duchowního — af
přiide s Welebnou Swátostí.“ Stalo se, načež mi-
nistr naložen do zdravotnického wozu a domezen do
léčebného ústavu, kam ihned přijel osobní chirurg
Weljanow, jenž jej owázal a položil na lůžko. Na-
činný ještě jednou přišel k sobě. Kolem lůžka jeho
byli shromážděni jeho manželka, příbuzní a nejbližší
přátelé. Sipjagin opět je prosil o duchowního.
Když přišel, umírající prosil jej, aby mu zdwiřl
rukou, že se chce požechnati swatým křížem. Poslední
jeho slowa byla: „Těžko umírají pouze newěřici;
Wůh wídi, že jsem nikomn nechtěl zlého“. Na to
sejnul. Přítomní pabli na kolena a modlili se za
jeho duši.

Listárna redakce.

Do Markwatowic. Jsou to rodinné záležitosti
do kterých se nechceme míchat.

u Sulčíně.

u **H u l č i n ě** na náměstí č. 20.

Práce se vyřídí **čistě, úhledně a za nejlevnější**
cenu.

Dluhů jest na pozemku,
který jsem žístał pro stambu
druhého kostelo w obci sw.
Via, která přes 3100 buffi.
Kdo mi pomůže urokováni a
uplacománi této velké sumy
jakož tu stawbě tohoto mut-
ného chrámu Panu ? Každý i
nejmenšší darel přijme wděčne
Willem Frank.
arcikněz a farář u sw. Pia
w Berlin, Ballistadenstr. 73.

**Dof. Drana, Ludgierzowik,
Kreis Ratibor.**

to Sulčinež. Nové předměstí.

I. Oderlkn w Glubčicích